

WOJEWODA ŚLĄSKI

NPII.4131.1.324.2023

Katowice, dnia 30 marca 2023 r.

Rada Powiatu Pszczyńskiego

ROZSTRZYGNĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LI/417/23 Rady Powiatu Pszczyńskiego z dnia 22 lutego 2023 r. w sprawie rozpatrzenia petycji, która wpłynęła do Rady Powiatu Pszczyńskiego w dniu 18 stycznia 2023 r., w całości, jako sprzecznej z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 870), dalej jako „ustawa”, w związku z art. 35 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 22 lutego 2023 r. Rada Powiatu Pszczyńskiego podjęła uchwałę Nr LI/417/23 w sprawie rozpatrzenia petycji, która wpłynęła do Rady Powiatu Pszczyńskiego w dniu 18 stycznia 2023 r., dalej jako „uchwała”.

W podstawie prawnej uchwały wskazano m.in. art. 9 ust. 2 ustawy.

Przedmiotowa uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 28 lutego 2023 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, że jest ona niezgodna z prawem.

W wyniku rozpatrzenia petycji Rada Powiatu Pszczyńskiego w § 1 uchwały postanowiła *nie uwzględnić petycji, która wpłynęła do Rady Powiatu Pszczyńskiego w dniu 18 stycznia 2023 r. z przyczyn opisanych w uzasadnieniu*. Tym samym Rada dokonała merytorycznego rozpatrzenia petycji.

W uzasadnieniu do uchwały wskazano m.in.: *W dniu 18 stycznia 2023 r. do Rady Powiatu Pszczyńskiego wpłynęła petycja w sprawie zwiększenia świadomości prawnej dotyczącej transplantacji wśród lokalnej społeczności. W treści petycji składający petycję zwrócił się z prośbą o umieszczenie informacji na temat obecnego stanu prawnego w Polsce regulującego pobieranie komórek, tkanek i narządów od zmarłych osób w celu ich przeszczepienia, na stronie internetowej urzędu i/lub w innych lokalnych środkach masowego przekazu.(...) Komisja dokonała szczegółowej analizy petycji. W toku analizy poddano ją ocenie pod kątem formalnym w odniesieniu do ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach. Pomimo jej nieuwzględnienia z powodów niejasności intencji zawartych w petycji, Komisja zwróciła uwagę na doniosłość powyższej kwestii wskazując, iż prospołeczne nastawienie oraz chęć niesienia pomocy ludziom w potrzebie i znajdującym się w trudnym stanie zdrowia, jest nie tylko moralnie słuszna, ale może również spowodować uratowanie życia innego człowieka. W tym celu zwróciła się z prośbą do Zarządu Powiatu o włączenie się w działania z zakresu promocji ochrony zdrowia.*

Treść petycji dostępna jest w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatu Pszczyńskiego pod adresem: www.bip.powiat.pszczyna.pl/?id=11147&mode=0.

W jej treści poproszono o zamieszczenie informacji na temat obecnego stanu prawnego w Polsce regulującego pobieranie komórek, tkanek i narządów od zmarłych osób w celu ich przeszczepu na stronie internetowej urzędu i/lub innych lokalnych środkach masowego przekazu.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy petycja złożona do organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego jest rozpatrywana przez ten organ. Należy jednak podkreślić, że adresat petycji jest zobowiązany do zbadania swojej właściwości, jak bowiem wynika z art. 6 ust. 1 ustawy *adresat petycji, który jest niewłaściwy do jej rozpatrzenia, przesyła ją niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia jej złożenia, do podmiotu właściwego do rozpatrzenia petycji, zawiadamiając o tym równocześnie podmiot wnoszący petycję*. Badanie właściwości polega na ustaleniu, czy zakres zadań lub kompetencji przypisanych adresatowi petycji na podstawie ustawy albo przekazania (właściwość delegacyjna) obejmuje sprawy będące przedmiotem petycji. Jeśli przedmiot petycji mieści się w zakresie zadań i kompetencji adresata, jest on podmiotem właściwym do rozpatrzenia petycji (J. Jaśkiewicz [w:] *Ustawa o petycjach. Komentarz*, LEX/el. 2015, art. 6). Powyższe znajduje również potwierdzenie w brzmieniu art. 2 ust. 3 ustawy o petycjach, który stanowi, że *przedmiotem petycji może być żądanie, w szczególności, zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji*.

Mając powyższe na uwadze, w ocenie organu nadzoru, uchwała jest sprzeczna z art. 6 ust. 1 ustawy w związku z art. 35 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym, gdyż Rada Powiatu Pszczyńskiego rozpatrzyła merytoryczną petycję, mimo że nie jest podmiotem właściwym do jej rozpatrzenia. Należy wskazać, że Rada Powiatu, badając właściwość w zakresie rozpatrzenia petycji, nie uwzględniła okoliczności, iż jej przedmiotem jest postulat o zamieszczenie informacji na temat obecnego stanu prawnego w Polsce regulującego pobieranie komórek, tkanek i narządów od zmarłych osób w celu ich przeszczepu na stronie internetowej urzędu i/lub innych lokalnych środkach masowego przekazu.

Zgodnie z art. 35 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym *Starosta jest kierownikiem starostwa powiatowego oraz zwierzchnikiem służbowym pracowników starostwa i kierowników jednostek organizacyjnych powiatu oraz zwierzchnikiem powiatowych służb, inspekcji i straży*. Tym samym to do właściwości tego organu należy rozstrzygnięcie kwestii publikacji na stronie urzędu (Urzędu Starostwa Powiatowego) informacji objętych przedmiotową petycją. W świetle powyższego, rozpatrzenie petycji przez Radę nie znajduje uzasadnienia w ww. art. 6 ust. 1 ustawy w związku z art. 35 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym. Stosownie do wskazanych przepisów, Rada powinna przekazać petycję do rozpatrzenia podmiotowi właściwemu.

Reasumując, w ocenie organu nadzoru, Rada Powiatu Pszczyńskiego przedmiotową uchwałą naruszyła w sposób istotny art. 6 ust. 1 ustawy w związku z art. 35 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym, co stanowi podstawę do wyeliminowania uchwały z obrotu prawnego w całości.

Niezależnie od powyższego organ nadzoru zwraca uwagę na uzasadnienie podjętej uchwały. W uzasadnieniu uchwały powołano się wyłącznie na stanowisko Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, podczas gdy z uzasadnienia powinno wynikać, jakie stanowisko w sprawie zajęła Rada Powiatu, jako organ rozpoznający petycję (nie Komisja). Do zadań Komisji należy udzielanie pomocy Radzie w sprawach przyjmowania i rozpatrywania przez Radę petycji, przy czym Komisja nie jest uprawniona do samodzielnego udzielania odpowiedzi na składane do Rady petycje. Innymi słowy, Komisja jest organem wewnętrznym Rady (podległym Radzie) i nie ma wobec niej jakichkolwiek władczych uprawnień. Z tego też powodu Komisja nie może narzucić Radzie udzielenia odpowiedzi na petycję o ściśle określonej treści, może jedynie przedstawić propozycję rozwiązania tej sprawy przez Radę. Tym samym o ostatecznym sposobie rozpatrzenia petycji decyduje Rada, która nie jest związana treścią opinii Komisji. Zaproponowane w niniejszej uchwale uzasadnienie nie spełnia powyższych wymogów. W uzasadnieniu przytoczona jest wyłącznie opinia Komisji. Nie wynika z niego, z jakich przyczyn Rada nie uwzględniła petycji, np. czy podzieliła w całości opinię Komisji.

Omawiane uchybienia w przedmiotowej uchwale należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie, prowadzące do skutków, które

nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa w uchwale to takie naruszenie, które powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, sprzeczność ta jest oczywista i bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od samego początku (zob. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia: 15 czerwca 2021 r., sygn. akt III OSK 3457/21, 29 września 2021 r. sygn. akt I OSK 4382/18, 13 stycznia 2022 r., sygn. akt III OSK 542/21, 23 lutego 2022 r., sygn. akt III OSK 2954/21, publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Przepis art. 79 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym stanowi, iż uchwała organu powiatu sprzeczna z prawem jest nieważna. O nieważności uchwały w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia jej doręczenia organowi nadzoru.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr LI/417/23 Rady Powiatu Pszczyńskiego z dnia 22 lutego 2023 r. w sprawie rozpatrzenia petycji, która wpłynęła do Rady Powiatu Pszczyńskiego w dniu 18 stycznia 2023 r. - w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie:

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z upoważnienia Wojewody Śląskiego

Iwona Andruszkiewicz
Wydział Nadzoru Prawnego - Zastępca Dyrektora
Wydziału Nadzoru Prawnego